

**Друге листопада
Класна робота**

Особливості
композиції “Слова
про похід Ігорів”.
Образи руських
князів та
Ярославни. Ідея
патріотизму

“Слово о полку Ігоревім як історичне джерело”.

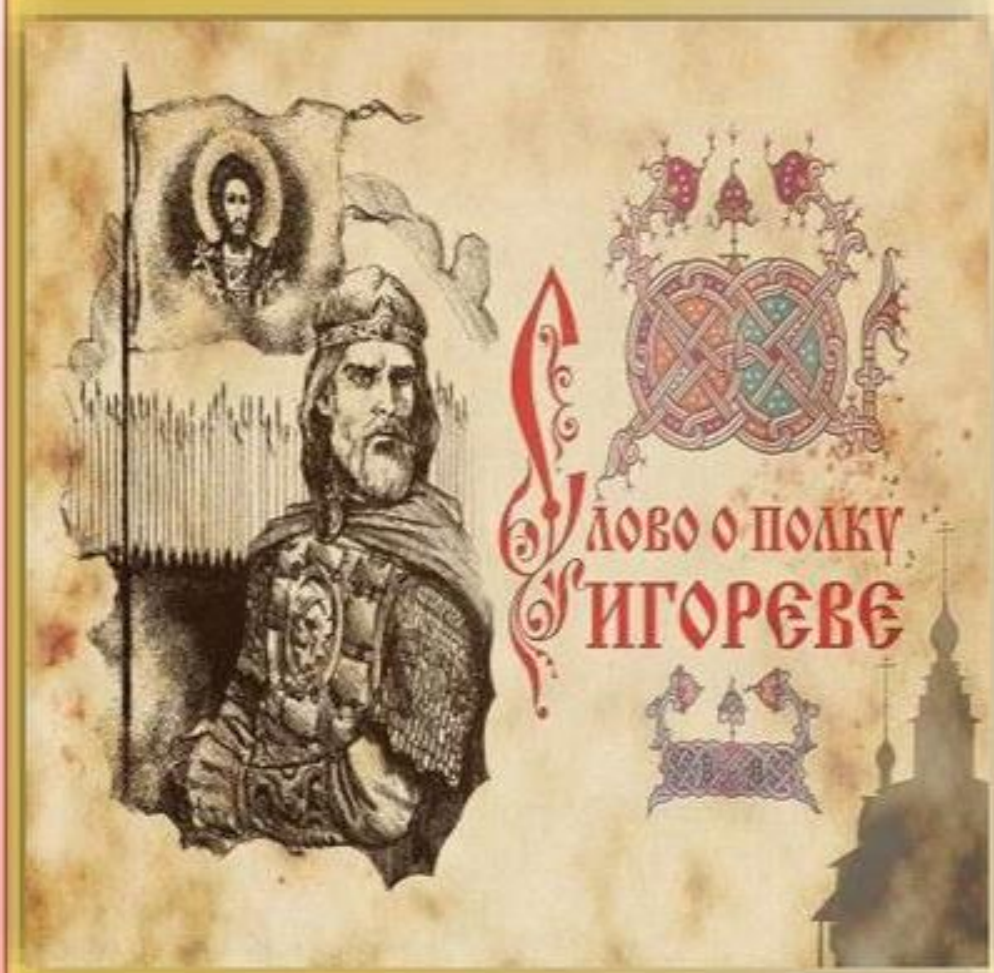
Практичне заняття. «Слово о полку Ігоревім” як історичне джерело.

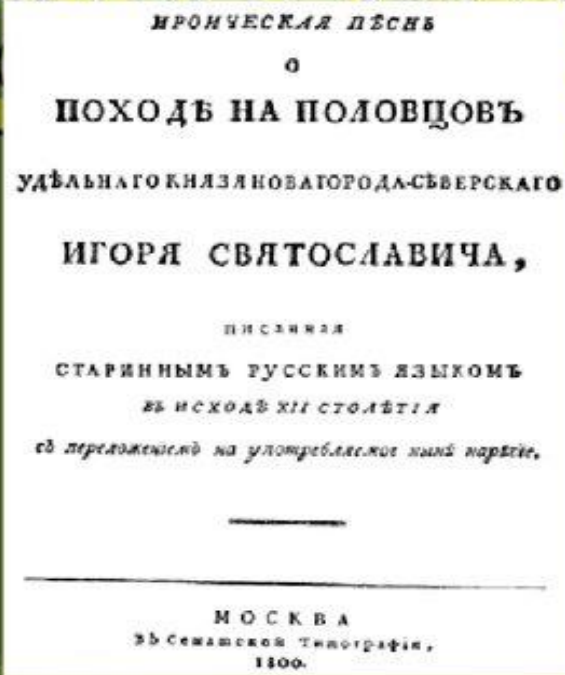
Мета: дати характеристику образам пам'ятки давньоукраїнської літератури, розкрити їх сутність, розкрити втілення в образах твору ідеї патріотизму, розвивати й удосконалювати вміння аналізувати й зіставляти образи, уміння виразного читання, виховувати пошану та любов до давньоукраїнської літератури, до рідної землі;

Тип уроку : практичне заняття.

Епіграфом до сьогоденішнього уроку будуть слова:

«Слово про похід Ігорів» - не оповідання, це роздуми над долею рідної землі. О. Орлов

Перше видання 1800 року, підготовлене Мусінім-Пушкінім, під заголовком: «Ироическая песнь о походе на половцев удельного князя Новгорода-Сіверського Ігоря Святославича». Єдина давньоруська запис «Слова» загинула у вогні московського пожежі 1812 року.

Плач Ярославни

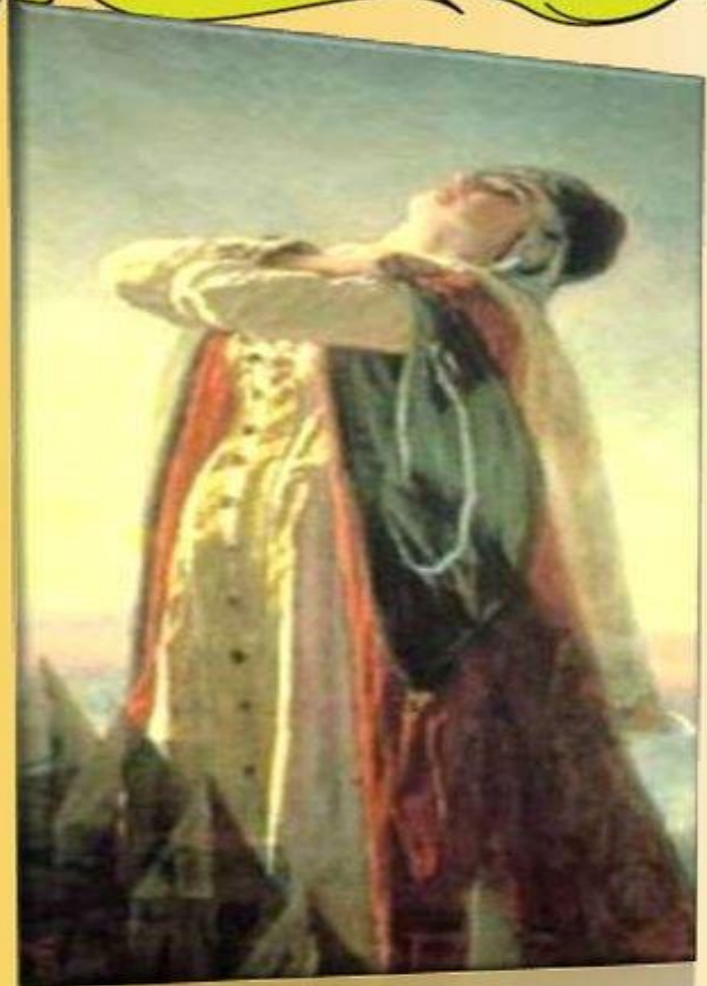
Вона звертається до вітру, до Дніпра-Словутичу, до світлого, тресветлому сонця. Вітер розвіяв її радість, Дніпро може тільки нести її сльози до моря, а сонце в полі безводному русичам жаждою луки стягнуло.

Плач Ярославни вважається одним із самих поетичних мотивів «Слова».

Аналіз образу Ярославни

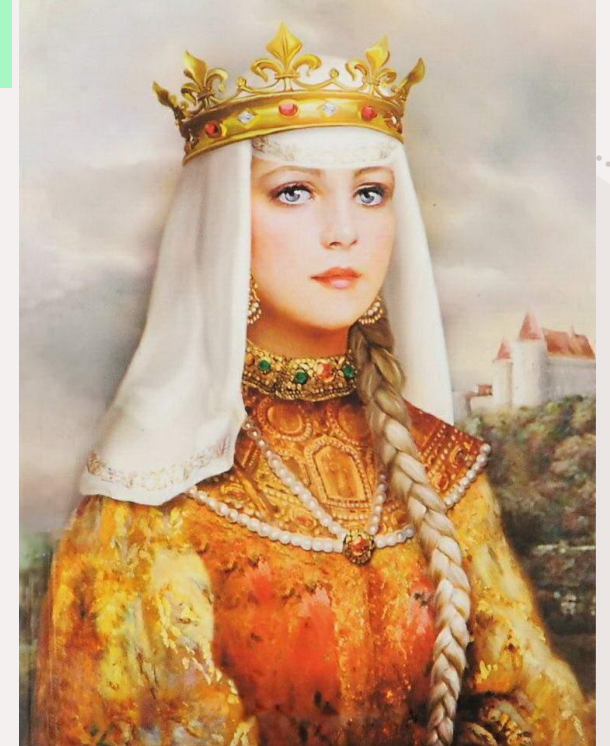
Чи відчуваємо ми присутність автора? Як саме?

Як автор висловлює своє ставлення до героїв?

Поетичність образу Ярославни.

- **Образ Ярославни – узагальнений, хоча в нього є реальний прототип.** Як відомо, література давньої Русі не знала відверто вигаданого героя. **Прототип Ярославни – Ярославна (Єфросинія Ярославівна) – дружина Ігоря Святославича** (1151–1202), князя новгород-сіверського, згодом чернігівського, дочка галицького князя Ярослава Осмомисла.
- **Серед складових цього образу – образи матері-вітчизни, ліричний образ жінки, втілення подружньої вірності, моральної чистоти.** Образ Ярославни, дружини князя Ігоря, приваблює читачів своєю ніжністю й глибоким ліризмом. **Вона зображується автором «Слова…» не як княгиня, а як звичайна руська жінка, яка гаряче любить свого чоловіка-воїна, свою батьківщину.** Дізнавшись про те, що русичі зазнали поразки, а її чоловік потрапив у полон, Ярославна виходить на путивльський вал, плачучи, звертається до сил руської природи (вітру-вітровію, Дніпра-Слаутича, світлого й трисвітлого сонця), щоб ті допомогли Ігорю. Княгиня ладна полинати зозулею на край світу, аби витерти милому «кривавії рани на дужому його тілі».

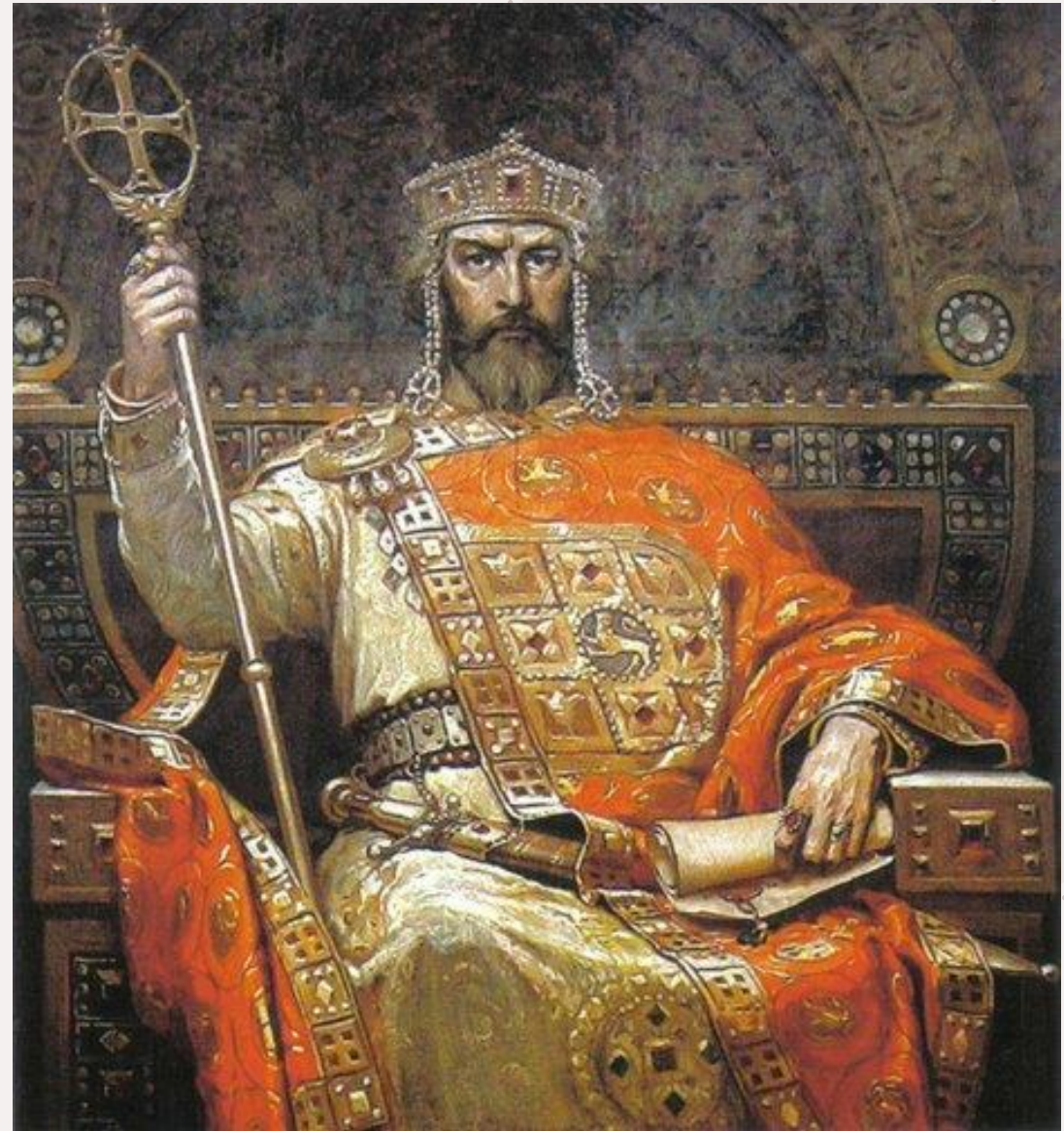
Князь Ігор

- Найбільшу увагу автор слова приділяє князю Ігорю. Для автора він справжній рицар, який вважає, що краще вмерти від меча, ніж потрапити в полон, ставить на перше місце почуття воїнської честі.
- Ігор молодий, запальний та відважний. Але він необачний: нехтує попередженням – сонячним затемненням. Герой не корисний: із усієї здобичі після першої перемоги над половцями Ігор узяв для себе тільки бойові знаки ворога. Князь сповнений благородства. Наприклад, під час вирішальної битви він у розпалі бою «завертає» полки на допомогу брату Всеволоду. Автор виявляє до Ігоря любов і симпатію, називає його соколом, сонцем. Доказом цього є те, що коли Ігор зазнав поразки, сумує вся природа, вся Русь.
- Однак автор водночас засуджує егоїстичну політику цього князя, міжусобиці, що підривали міць батьківщини, її благополуччя

Князь Всеволод

- ♦ Автор явно симпатизує герою, бачить у ньому сміливого воїна, здатного постояти за рідну землю. Підносячи його мужність, винахідливість, благородство, автор у той же час засуджує Всеволода за безрозсудливість, необачність, егоїзм

Князь Святослав

- Святослав у «Слові...» змальовується як глава всієї Руської держави, мудрий державний діяч та організатор захисту Вітчизни, талановитий воєначальник, який у XII столітті зумів об'єднати Русь і розгромити половецьке військо.
- Автор «Слова...» ідеалізує Святослава, змальовує його як основного виразника загальноруської єдності, як утілення ідеї необхідності спільних дій проти половців. Ця патріотична ідея найсильніше виявилась у «Золотому слові» Святослава.

Образ Руської землі у творі персоніфікований

- Автор захоплюється її безмежними просторами – описує події в різних кінцях Русі, що відбуваються одночасно: «Коні іржуть за Сулою – дзвенить слава в Києві. Труби трублять в Новгороді – стоять стяги в Путивлі...». Глибоким патріотизмом сповнені слова, що кілька разів повторюються в творі: *«Руськая земле, уже за горами еси!»*
- Патріотичну ідею необхідності спільної боротьби проти половців автор виразив у «Золотому слові» Святослава. Дорікаючи Ігореві й Всеволоду за необдуманний вчинок, Святослав сумує з приводу їх поразки, яка завдала багато горя всій Руській землі, скаржить на те, що князі не хочуть допомагати йому у великій справі захисту рідної землі.

Войско князя Игоря (1185 год)

Наскрізна ідея патріотизму, яка звучить у «Золотому слові», — це заклик до єдності всіх сил держави заради спільної боротьби проти ворогів.¶

Образ Руської землі створений автором із різних складових, об'єднаних спільним почуттям любові, вірності та відданості Батьківщині.¶

Історія¶

«Слово...» охоплює період у 200 років. Події 1185 року — поразка Ігоря — останнє попередження для князів, заклик до об'єднання☐

Князі¶

¶
¶
¶
¶
Втілення ідеї¶
державності,¶
у їхніх руках майбутнє Русі. Вони мужні, сміливі, справжні воїни — захисники вітчизни☐

Ярославна¶

¶
Дружина Ігоря — втілення ідеї миру, спокою, домашнього затишку. Вона символ патріотизму й духовності☐

Домашнє завдання

Скласти алегоричну характеристику наступних образів

·К
·Н
·Я
·З
·Ь

·І
·Г
·О
·Р

Я
Р
О
С
Л
А
В
Н
А

Р
У
С
Ь
К
А

З
Е
М
Л
Я

